

YALIYOMO

1. PASS TRUST ni nani?	3
2. Huduma zipi zitolewazo na PASS TRUST?	4
3. Nani anaweza kutumia huduma za PASS	5
4. Gharama	6
5. Jinsi ya kuomba na wapi kwa kutuma maombi ya huduma za PASS	7
6. Hatua zitakazofuatwa na Benki na PASS TRUST kuhusu mikopo ambayo hairejeshwi kama ilivyopangwa	12

1. PASS TRUST ni nini?

Asasi ya kusaidia Sekta binafsi ya kilimo (PASS) ni chombo kilichoanzishwa mwaka 2000 ili kuchochea uwekezaji na kukuza kilimo cha biashara na sekta zinazohusika. Ilisajiliwa mwaka 2007 kama asasi isiyokuwa ya serikali kwa mujibu wa sheria ya ushirikishaji wadhamini ya mwaka 2002.

DIRA

Kuwa asasi inayoongoza katika utoaji wa huduma za fedha na maendeleo ya biashara katika sekta ya kilimo.

DHAMIRA

PASS TRUST/ Asasi ya PASS inawajibika katika utoaji wa huduma za maendeleo ya kilimo cha biashara na fedha kwa wafanyabiashara wajasiriamali wadogo na wa kati kwa kuwaunganisha katika taasisi za fedha.

PASS's goals

Malengo ya PASS ni kuchocha uwekezaji na kuhimiza ukuaji wa kilimo nchini Tanzania.

2. Huduma Zipi Zinazotolewa Pass TRUST

Huduma zinazotolewa na PASS

- Huduma za maendeleo ya biashara
- Huduma za Fedha

2.1 Huduma za maendeleo ya biashara za PASS

PASS inatoa huduma nyingi za maendeleo ya biashara kwa wateja kwa kuchangia gharama. Huduma hizo ni pamoa na;

- Upembuzi yakinifu.
- Kuandaa mipango ya biashara.
- Kujenga uwezo-mfano katika maeneo maalumu ya kitaalamu. Kuwaunganisha wakulima katika vikundi ambavyo vinaweza kutumika kama vikundi maalumu kwa ajili ya kilimo cha mkataba, kusambaza pembejeo kwa mkopo, kufanya mazungumzo ya bei na kutoa ushauri.
- Utafutaji na uunganishaji masoko

2.2 Huduma ya fedha

PASS itawasaidia watu na makampuni wanaostahili kupata mkopo kwa ajili ya uwekezaji wenye faida kuititia; Tathmini ya maandiko ya kuombea mkopo kulingana na masharti ya benki husika na kulinganishwa na benki hizo kama ifuatavyo:

CRDB, NMB, EXIM, TIB, BOA, ABC, AKIBA Commercial Bank, AMANA Bank, TADB, NBC, TPB, AZANIA Bank LTD, Vision Fund Microfinance Bank LTD, ACCESS Bank, EQUITY Bank na MKOMBOZI Commercial Bank.

Dhamana ya mikopo ambayo inatolewa kwa benki zenye mikataba ya kushirikiana na PASS ili kujaza upungufu wa dhamana ya mteja

3. Nani Anayeweza Kuomba Huduma Za PASS?

Mtu binafsi yejote, Vikundi, chama au kampuni wanaweza kutumia huduma za PASS, haswa;

- Wajasiriamali binafsi – ambao ni watu binafsi, vyama au kampuni zinazoshughulika na sekta ya kilimo
- Wajasiriamali binafsi – ambao wana dira na wanafanya biashara katika hali ya ufanisi na kibiashara.
- Wajasiriamali binafsi – watakaoshirikiana na PASS na benki washirika na kuwakilisha nyaraka zinazotakiwa na ambao wanaweza kufikia angalau vigezo vyta msingi kwa ajili ya ukopaji

Kipaumbele kitatolewa kwa wateja wenye matokeo makubwa katika mwendelezo wa mnyororo wa thamani kwa bidhaa za kilimo hususani katika mazao ya chakula, biashara na mazao ya kusafirishwa nje ya nchi.

4. Gharama

Gharama za huduma za kifedha na maendeleo ya biashara za PASS zitachangiwa kati ya mwombaji na mdhamini wa PASS (PASS TRUST) kama ilivyooneshwa katika hapo jedwali chini:

Gharama za Huduma Kutoka PASS

Kiasi cha mkopo unaoombwa	Ada ya maombi itakayolipwa
Chini ya TZS 1,000,000,000	0.625% ya mkopo unaoombwa. Kiwango cha chini ni TZS 65,000.(Ada ya maombi hulipwa kabla ya kupata mkopo na hairudishwi)
Chini ya USD 1,000,000	0.625% ya mkopo unaoombwa, kiwango cha chini ni USD 65.(Ada ya maombi hulipwa kabla ya kupata mkopo na hairudishwi)
Kuanzia TZS 1,000,000,000 na zaidi	0.625% ya kiasi cha dhamana inayoombwa, (Ada ya maombi hulipwa kabla ya kupata mkopo na hairudishwi)
Kuanzia USD 1,000,000 na zaidi	0.625% ya kiasi cha dhamana inayoombwa, (Ada ya maombi hulipwa kabla ya kupata mkopo na hairudishwi)
Gharama ya mchanganuo wa biashara	1.3% ya mkopo uliyoombwa.

Kiasi cha mkopo unaoombwa	Ada ya maombi itakayolipwa
<p>Gharama ya kukuunganisha na benki (a) Chini ya TZS 1,000,000,000 or USD 1,000,000.</p> <p>(b) Kuanzia TZS 1,000,000,000 or USD 1,000,000 na zaidi</p>	<p>1.3% ya mkopo uliyopitishwa na benki.(Hii ni ada ya mafanikio inayolipwa baada ya Benki wezeshaji kuidhinisha mkopo na kutaka kupatiwa cheti cha dhamana ya mkopo toka PASS)</p> <p>1.3% ya dhamana ya PASS iliyopitishwa na benki (Hii ni ada ya mafanikio inayolipwa baada ya Benki wezeshaji kuidhinisha mkopo na kutaka kupatiwa cheti cha dhamana ya mkopo toka PASS)</p>
<p>Ada ya dhamana kwa wateja wakubwa: Kwa mikopo zaidi ya TZS 1,000,000,000 or USD 1,000,000</p>	<p>0.65% kwa kila robo ya mwaka (i.e 2.6% kwa mwaka) kwa kiasi cha dhamana itakayotolewa na PASS .Ada hii inalipwa PASS na mteja moja kwa moja</p>

Jinsi ya kuomba na wapi kwa kutuma maombi ya huduma za PASS?

Mwombaji atapaswa kujaza fomu inayotakiwa kama ilivyoonyeshwa hapo chini na kuipelea kwa benki yako yenye mkataba na PASS. Benki hiyo itapelea ofisi za PASS Dar es salaam/Mwanza/Mbeya/Morogoro/MtWARA/Arusha/ Kigoma kwa ajili ya mchakato unaofuata. Mwombaji pia anaweza kupelea nakala yake ya maombi moja kwa moja katika ofisi sita zilizotajwa hapo juu. Lakini PASS inasisitiza kwamba muombaji awasilishe kwanza wazo lake la biashara katika tawi la benki lililopo karibu naye ili kukubalika kwake.

Ni muhimu kwamba mteja au mwombaji kuwasilisha nyaraka zote muhimu kwa PASS/ mwakilishi wa benki washirika wakati wa maombi. Hii itaharakisha mchakato na kuzuia kupotezamuda kwa mmteja.

Maombi yanapaswa kuwfikia PASS/ benki washirika zinazohusika katika tawi lolote la benki washirika na kuomba fomu zinazohusika na taarifa nyingine na/ mwongozo muhimu wa kukamilisha hatua ya kwanza ya mchakato wa maombi.

Hatua ya awali: Mchakato wa maombi katika benki washirika:

- PASS/ Benki washirika zinazohusika zitapokea fomu ya maombi ilijojazwa, pamoja na nyaraka muhimu na ada ambayo haitarudishwa ya kutoka kwa mteja.
- Uchunguzi wa awali wa uwekezaji utafanyika katika benki washirika.
- Uwekezaji unaofaa utapitishwa katika ofisi mojawapo ya PASS kwa ajili ya hatua inayofuata.

Hatua kabla ya tathmini: Mchakato wa maombi katika PASS

Mteja atasajiliwa na PASS kwa kujaza fomu ya maombi PASS. Kuna aina mbili ya fomu za maombi: (1) Kwa ajili ya huduma za kifedha na (2) kwa ajili ya maendeleo ya huduma za kibashara.

Pamoja na fomu ya maombi mteja anatakiwa kulipa ada ya huduma anayohitaji.

Mteja atalipa ada ya PASS kuitia akaunti za benkizifuatazo;

Akaunti ya benki ya PASS Trust:

CRDB PLC, Tawi la Morogoro

Namba ya akaunti: 01J1076972802

Jina la akaunti:

Private Agricultural Sector Support Trust

au

Akaunti ya benki ya PASS Trust:

NMB, House branch

Namba ya akaunti: 22310001515

Jina la akaunti:

Private Agricultural Sector Support Trust

PASS na benki inayohusika watamtembelea mtejakutathmini fursa ya biashara na dhamna ya mkopo. Katika hali maalumu ofisa wa PASS atamtembelea mteja kabla ya benki inayohusika.

Mteja atashauriwa kwenda benki kuomba kufanyiwa tathmini ya dhamana aliyopendekeza.

PASS na benki washirika watamjulisha mteja matokeo ya tathmini.

Kama taarifa ya tathmini imekubalika ,PASS wataingia rasmi katika mkataba na mteja ili kutoa huduma ilioombwa.Katika hatua hii mteja anatarajiwa kulipa ada yote ya mpango wa biashara kwa PASS. Baada ya malipo, PASS inaweza kuendelea na mpango wa biashara. *Zingatia kwamba malipo ya ada hayamaanishi kwamba mkopo wa benki ni wa uhakika. Benki itakuwa mwamuzi wa mwisho wa kutoa au kukataa mkopo ulioombwa*

Hatua ya mpango wa biashara: Maandalizi ya maombi yanayofanywa na PASS

Mteja atalipa ada ya mpango wa biashara (aslilimia 1.3 ya mkopo ulioombwa) kwa PASS katika namba ya akaunti ya CRDB na NMB kama ziliviotajwa hapo juu. PASS itaandaa mpango wa biashara kwa kushiriakiana na mteja. Kama mpango wa biashara utahakikisha kuwezekana kwa uwekezaji, PASS itamshauri mteja kuwakilisha katika benki washirika kwa ajili ya kufikiriwa kupewa mkopo.

Hatua ya udhamini wa mkopo:

Baada ya benki kumkubali mteja pamoja na mpango wa biashara wa PASS,kutakuwa na mawasiliano zaidi kati ya PASS na benki washirika kuhusu:

- Benki itafanya maamuzi kuhusiana na mkopo.

- PASS itatoa hati ya udhamini wa mkopo kuitia makao makuu ya benki.

Hatua ya utoaji mkopo

Benki itatoa mkopo na utaratibu wa urejeshaji- pamoja na mapendekezo ya utaratibu wa kutoa mkopo kama ilivyo katika mpango wa biashara wa PASS.

Hatua baada ya utoaji mkopo

- Benki itafuatilia utaratibu wa marejesho na kutembelea mteja mara kwa mara na itakapowezekana watakuwa na mwakilishi wa PASS.
- Benki itatoa taarifa kwa PASS kuhusu mabadiliko yoyote makubwa yanayoathiri urejeshaji wa mkopo wa mteja. Hili litahusisha mapendekezo ya utaratibu mpya wa urejeshaji wa mkopo na au kupanga upya itakapolazimika.

**Hatua zitakazofuatwa na benki na PASS Trust kuhusu
Mikopo ambayo hairejeshwi kama ilivyopangwa.**

Kama mteja ameshindwa kurejesha mkopo, benki watamtembelea mara kadhaa kulazimisha urejeshaji wa mkopo. Hatua za ziada kumrekebisha mteja zitatolewa kwa makubaliano katika PASS na benki inapobidi.

Mwisho kama jitihada zote zimeshindwa dhamana ya mkopo itauzwa kufuatana na makubaliano ya mkopo yaliyofanywa katika PASS na benki.

